

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/51/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121203117
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121203117.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: C. M., U.. XX.XX.XXXX, R. R. XXX, XXX XX R., zast.: JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47445092, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35807598, zast.: JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/ A, 841 05 Bratislava, IČO: 42185190, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, takto

rozhodol:

I. U r č u j e, že úver poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 805400102 zo dňa 11.01.2016 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov.

II. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 22.4.2021 žiadal určiť, že úver poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 11.1.2016 je bezúročný a bez poplatkov.

2. V žalobe namietal výšku ročnej úrokovej sadzby v rozsahu 32,32 % s tým, že táto je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže viac ako 300 % prevyšuje priemerné úrokové miery obdobných úverov obchodných bánk zverejnených Národnou bankou Slovenska. Po zadaní vstupných parametrov do interaktívnej kalkulačky bola RPMN vypočítaná vo výške 33,23% preto aj nesprávny údaj o RPMN vo výške 37,57 % má za následok absenciu údajov o RPMN. Zároveň namietal, že žalovaný poskytol žalobcovi úver bez posudzovania schopnosti splácať úver veriteľom a tým bola naplnená hypotéza ust. §11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a žiadal túto ako nedôvodnú zamietnuť.

4. Vo svojom vyjadrení poukázal na ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 1a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Uviedol, že nariadenie definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady. Je toho názoru, že úrok nie je odplatom pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale je odplatom, ktorá sa platí pri užívaní alebo v súvislosti s vrátením peňažných prostriedkov.

5. Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že výška odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov je v súlade s nariadením a neprevýšila dvojnásobok priemerných hodnôt RPMN, ako aj uvedenie priemernej ročnej RPMN.

6. V zmluve o spotrebiteľskom úvere sa uvádza, že sa spotrebiteľ zaväzuje zaplatiť čiastku 935 EUR v 11 pravidelných mesačných splátkach vo výške 85 EUR vždy k 15.dňu kalendárneho mesiaca.

7. Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

8. V texte zmluvy o spotrebiteľskom úvere je špecifikované, že v splátke vo výške 935 EUR je uvedená istina v sume 800 EUR a odplata vo výške 0 EUR a úrok vo výške 135 EUR. Potom je v zmluve o spotrebiteľskom úvere jasne určené rozlíšenie splátky istiny úrokov, ako aj ďalších poplatkov.

9. Žalovaný má za to, že dohoda o ročnej úrokovej sadzbe nie je v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy vzhľadom na ich zapracovanie v civilnom kódexe do základných princípov, ako aj v časti týkajúcej sa platnosti právnych úkonov predstavujú popri kogentných zákonných ustanoveniach jeden z limitov, teda ohraničenie autonómie právnych subjektov v súkromnom práve. Za dobré mravy nikdy nebude možné považovať normy správania a za konanie v súlade s dobrými mravmi nebude možné považovať konania, vrátane uzatvorenia právnych úkonov, ktoré sú v rozpore s akýmkoľvek platným všeobecne záväzným právnym predpisom.

10. Súd I. inštancie na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

11. Žalobca uzatvoril so žalovaným dňa 11.1.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovaný žalobcovi poskytol bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 800 EUR ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť a zaplatiť odplatu a úrok, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 135 EUR, teda celkovú čiastku 935 EUR v 11 pravidelných mesačných splátkach v sume 85 EUR vždy k 15. dňu kalendárneho mesiaca počnúc dňom 15.2.2016. Podľa bodu 2 zmluvy odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 0 EUR.

12. Podľa bodu 3 zmluvy úrok je vo výške 32,32 % ročne. Spotrebiteľ berie na vedomie, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov sa vypočíta v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru vo výške 37,57 %. Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 935 EUR v 11 pravidelných mesačných splátkach vo výške 85 EUR vždy k 15. kalendárnemu dňu v mesiaci počnúc dňom 15.2.2016.

13. Podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom k 11.1.2016, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov, 18aa)
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver

pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

aa)

názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

14. Podľa § 11 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom k 11.1.2016, (1) Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a)

zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b)

zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),

c)

zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo

d)

v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e)

veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b)

f)

veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g)

ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa)

(2)

Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

(3)

Ak osoba v zmluve o spotrebiteľskom úvere označená ako veriteľ neoprávnené poskytne spotrebiteľský úver bez povolenia podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b) uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere je neplatná. Ak vznikne spotrebiteľovi povinnosť vydať poskytnuté finančné plnenie, osoba v neplatnej spotrebiteľskej zmluve označená ako veriteľ je povinná umožniť spotrebiteľovi uhradiť len skutočne poskytnuté finančné plnenie v splátkach a lehote, ktorá však nesmie byť kratšia ako lehota, v ktorej by mal spotrebiteľ vrátiť finančné plnenie, ak by neexistoval dôvod neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ak sa nedohodnú inak; tým nie je dotknuté právo spotrebiteľa vrátiť poskytnuté finančné plnenie naraz.

15. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

16. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bolo dňa 11.1.2016 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere majúca charakter zmluvy v súlade s ust. § 1 a nasl. zák. č. 129/2010 Z.z., na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver vo

výške 800 EUR s uvedením RPMN, priemernej hodnoty RPMN, výšky úrokovej sadzby, výšky celkovej čiastky, a splátok vrátane termínov ich splatnosti.

17. Úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odmenu za užívanie takto poskytnutej sumy. V danom prípade súd poukazuje na ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplata, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

18. Je nepochybné, že neprimerane vysoké úroky dojednané v zmluvách o spotrebiteľských úveroch sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podľa názoru súdu podstatne presahuje obvyklú úrokovú mieru v dobe dojednania, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými najmä bankami pri poskytovaní úveru.

19. V prejednávanej veci mal súd za preukázané, že úroky dojednané v predmetnej spotrebiteľskej zmluve túto obvyklú mieru podstatným spôsobom neprevyšujú, keďže boli dojednané cca vo výške 2-násobku priemernej úrokovej sadzby pri úveroch poskytovaných bankami v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy. Na podporu svojho tvrdenia poukazuje na rozhodnutie KS v Prešove zo dňa 10.12.2008 pod sp. zn. 3Co/67/2008, ktorým odvolací súd dospel k záveru o primeranosti dojednaných úrokov v rozsahu 25 % s prihliadnutím na priemernú úrokovú mieru úverov obchodných bánk v čase uzatvorenia prejednávanej zmluvy o úvere, ktorá bola v rozhodnom období vo výške 11,14 %. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia je teda možné vyvodiť jednoznačný záver, že odvolací súd považoval za primeranú výšku úrokov v prejednávanej zmluve zodpovedajúcej približne 2-násobku úrokových sadzieb za úvery poskytované obchodnými bankami v čase uzatvorenia prejednávanej zmluvy. Taktiež poukazuje na rozhodnutie KS v Prešove pod sp. zn. 3Co/151/2013 zo dňa 25.9.2013, v ktorom odvolací súd dospel k záveru, že vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako 100 % oproti priemeru bánk a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu.

20. Pokiaľ podľa úrokovej štatistiky NBS v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola výška úrokovej sadzby pri spotrebiteľských úveroch s dobou splatnosti do jedného roka 13,66 %, potom nemôže ísť o zmluvné dojednanie, ktoré by odporovalo ust. § 39 a 39 a) Občianskeho zákonníka.

21. V danom prípade súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 3Cdo/171/2019 v ktorom bol akceptovaný 32 % ročný úrok z úveru poskytnutého nebankovým subjektom.

22. Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vyplýva, že ročná úroková sadzba z úverovej zmluvy uzatváraanej s nebankovou spoločnosťou, ktorá má prirodzene iné, miernejšie podmienky pre posúdenie bonity žiadateľa o úver ako banka, bola dohodnutá vo výške 32 %. Úrokové miery úverov v čase január 2013 poskytovaných bankami boli vo výške 15,12 %. Pokiaľ sa žalobca opakovane rozhodol požiadať o úver nebankovú spoločnosť, ktorá poskytnutie úveru úročila vo vyššie uvedenej výške a nie banku, ktorá v tom čase úvery úročila sadzbou 15,12 %, uzavretie takej zmluvy bolo jeho slobodným rozhodnutím, keď vstúpil do úverového vzťahu, kde poskytnutie úveru prekračuje priemerné úrokové miery úverov poskytovaných bankami približne dvojnásobne. Takéto vyššie úročenie nemožno však považovať za podstatné prevýšenie odplaty z úveru poskytované bankami.

23. Súčasne výška úrokovej sadzby neodporuje ust. § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 1 a 1a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Z ust. § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka nesporne vyplýva, že odplata pri spotrebiteľskej zmluve v predmete poskytnutia peňažných prostriedkov nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorej výška bude ustanovená vykonávacím predpisom.

24. Podľa § 1 ods.1 Nariadenia vlády č.87/1995 Z.z., odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza

z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

25. Podľa § 1a ods.1. Nariadenia vlády č.87/1995 Z.z., ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/87/20150101>> pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

26. Vzhľadom na dátum uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy január 2016, súd I. inštancie vychádzal z prehľadu súhrnných informácií zverejnených Ministerstvom financií SR pred uzatvorením uvedenej zmluvy a to za 3. štvrťrok roku 2015.

27. Z ust. § 9 ods. 2 písm. z) zák. č. 129/2010 Z.z. totižto vyplýva že platnou priemernou hodnotou RPMN na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty RPMN za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota RPMN nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

28. Keďže predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená 11.1.2016, teda v lehote 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty RPMN za 4. štvrťrok kalendárneho roka 2015, potom v súlade s vyššie uvedeným zákonným ust. je pre určenie priemernej hodnoty RPMN rozhodujúci údaj za 3. štvrťrok kalendárneho roka 2015.

29. Z pripojeného prehľadu súhrnných informácií o údajoch a poskytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 3. štvrťrok 2015 bol vážený priemer RPMN za spotrebiteľské úvery poskytované veriteľmi v rozsahu 18,79 %.

30. Z uvedeného teda vyplýva, že dohodnutá fixná ročná úroková sadzba 32,32 % v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere neodporuje ani ust. § 1 a § 1 a ods. 1- 4 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., keďže neprevyšuje dvojnásobok priemernej hodnoty RPMN, teda hodnotu 12 x 18,79 %.

31. Z ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o poskytnutí povoleného prečerpania sa za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

32. Vychádzajúc z cit. zák. ust. (§ 7 zák. č. 129/2010 Z. z.) je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Pokiaľ si veriteľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t. j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na veriteľovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 zák. č. 129/2010 Z. z. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Nepochybné kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zák. č. 110/2006 Z. z. a o priemerných výdavkoch obyvateľstva a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (Najvyšší súd ČR pod sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

33. Veriteľ v zmysle ust. § 7 a 11 zák. č. 129/2010 Z. z. je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná na splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde

prítom o získanie 100 % istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ napr. dostane výpoveď z pracovného pomeru alebo dlhodobu ochorenie. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (rozhodnutie KS v Prešove pod sp. zn. 22Co/107/2018).

34. Žalovaný napriek námietke žalobcu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu porušenia povinnosti odbornej starostlivosti v zmysle ust. § 7 zák. č. 129/2010 Z.z. nepredložil listiny preukazujúce zisťovanie výšky príjmu žalobcu, vrátane jeho úvery schopnosti z verejne dostupných registrov, spolu s informáciami o jeho rodinnom stave, počte vyživovacích povinností a výške výdavkov.

35. V danom prípade, súd I. inštancie dáva do pozornosti rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-679/2018, zo záverov ktorého vyplýva, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinností veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny, v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne.

37. Ustanovenie § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. sa má vykladať tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 3Co/53/2019, 22Co/107/2018, 7Co/126/2016 a 12Co/107/2019).

38. Keďže žalovaný v súvislosti s overením bonity žalobcu pri poskytnutí predmetného úveru nemal k dispozícii všetky relevantné údaje o jeho rodinnom stave, počte vyživovacích povinností, výške príjmu ako aj výške celkového objemu jeho výdavkov, došlo tak k naplneniu hypotézy právnej normy ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., na základe ktorej je potrebné posúdiť konanie žalovaného ako hrubé porušenie jeho povinností overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa považuje predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov a preto súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

39. Právo žalobcu domáhať sa bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP vyplýva priamo z ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2018.

40. Žalobca ako ďalší dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru označil nesprávny údaj o RPMN s tým, že správna výška mala byť 33,23 %, pričom žalovaný v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviedol údaj 37,57 %.

41. Z ust. § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z. nesporne vyplýva, že bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru spôsobuje nesprávny údaj RPMN iba v prípade, ak bol tento uvedený v neprospech spotrebiteľa.

42. Pokiaľ žalobca tvrdí, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere bol uvedený vyšší údaj o RPMN aký mal byť určený podľa jeho výpočtu v interaktívnej kalkulačke, potom nie je možné konštatovať, že uvedený údaj bol uvedený v jeho neprospech a preto nebol splnený zákonný predpoklad bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 129/2010 Z. z.

43. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

44. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

45. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi voči neúspešnému žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

46. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.